

# **Høring - endringer i politiregisterforskriften – nytt kapittel 59 om behandling av opplysninger ved Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES)**

## **1. Innledning**

Justisdepartementet sender med dette på høring forslag til nytt kapittel 59 i politiregisterforskriften. Utvidelsen av politiregisterforskriften med et nytt kapittel er en følge av gjennomføringen av tiltak nr. 4 i *Strategi mot arbeidslivskriminalitet* fra regjeringen av 13. januar 2015 – etableringen av Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter. Endringene innebærer opprettelse av et nytt register i politiet, hvor ØKOKRIM er behandlingsansvarlig. Formålet med registeret er å utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger og etterretningsprodukter for å forebygge, bekjempe, avdekke og forhindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet, jf. også instruks for NTAES punkt 2.

## **2. Nærmere om Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES)**

NTAES ble etablert ved ØKOKRIM 2. mai 2016, og består av medarbeidere fra Skatteetaten, politiet, NAV, Arbeidstilsynet og Tolletaten.

Senteret skal legge til rette for at politiet og kontrolletatene bedre kan utnytte den samlede analyse- og etterretningsinformasjonen som etatene besitter. Senteret skal utarbeide kunnskapsbasert grunnlag for politiets og kontrolletatenes egne og felles tverretatlige prioriteringer, jf. instruks 30. juni 2016 for NTAES pkt. 1. Senterets hovedoppgaver er å utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger som grunnlag for strategiske beslutninger om tiltak innen økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet, og utarbeide etterretningsprodukter som gir grunnlag for innsats mot kriminalitet. Etterforskning av økonomisk kriminalitet faller utenfor senterets mandat. Senteret skal således *ikke* ta opp enkeltsaker eller bidra direkte inn i politiets eller kontrolletatens arbeid i konkrete saker. I arbeidet med analyser og rapporter vil senteret innhente og motta personopplysninger fra de samarbeidende etatene. De ferdige rapportene vil som hovedregel være anonymiserte og offentlige.

## **3. Kort om politiregisterlovgivningen og behovet for forskriftsregulering**

Som nevnt består NTAES av medarbeidere fra flere ulike offentlige etater. Behandling av opplysninger i politi og påtalemyndighet reguleres av politiregisterloven, mens behandling hos de øvrige etatene reguleres av personopplysningsloven. Dette kan skape uklarheter med tanke på hvilke regler som gjelder for behandling av opplysninger ved senteret, og hvem som er behandlingsansvarlig.

Det er i politiregisterforskriften § 1-3 angitt at politiregisterloven kommer til anvendelse for personer som gjør tjeneste ved politiet uten å være tilsatt. Senterets virksomhet faller inn under politiregisterlovens virkeområde, ved at senteret skal bidra til bekjempelse av kriminalitet. Politiregisterloven og politiregisterforskriften gjelder derfor for NTAES sin virksomhet.

Det følger av politiregisterloven § 14 at politiets registre skal forskriftsreguleres. Dette er gjennomført i politiregisterforskriften del 11, der det er gitt et kapittel for hvert av politiets sentrale registre. Det gis imidlertid ikke en egen forskrift hver gang det etableres et mer eller mindre permanent samarbeid mellom politiet og andre offentlige organer for å forebygge eller bekjempe kriminalitet. For NTAES stiller det seg imidlertid noe annerledes. Den sentrale forskjellen er at man her har opprettet *et eget senter* med medarbeidere fra flere offentlige etater, med en egen sjef og en egen instruks. Dette nødvendiggjør plassering av behandlingsansvar og en nærmere regulering av den behandling som skjer.

#### **4. Nærmere om forskriftsforslaget**

I det følgende omtales kun de bestemmelser der det er gitt særskilte regler for registeret.

Det fremgår av utkastet § 59-1 at formålet med behandling av opplysninger i registeret er å utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger og etterretningsprodukter for å forebygge, bekjempe, avdekke og forhindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Som nevnt skal senteret ikke behandle enkeltsaker. Sjef ØKOKRIM er gitt behandlingsansvaret for registeret, jf. utkastet § 59-3. Fra før har ØKOKRIM behandlingsansvaret for hvitvaskingsregisteret, som er regulert i forskriften kapittel 52.

NTAES skal behandle opplysninger fra flere sektormyndigheter, og opplysningskategoriene er derfor utpreget ulikeartet. Det foreslås derfor to bestemmelser om hvilke opplysninger som kan behandles, se utkastet til § 59-4 om personopplysninger og § 59-5 om økonomiske forhold og virksomhetsopplysninger. Oppstillingen i de to bestemmelsene er ikke ment å være uttømmende. Som følge av senterets oppgaver vil det kunne behandles opplysninger om en rekke ulike personer, så fremt det er nødvendig for formålet med å utarbeide analyser og vurderinger.

I utkastet § 59-6 fremgår det at den behandlingsansvarlige avgjør hvem som skal gis tilgang til analyse- og etterretningsregisteret. I utgangspunktet vil det kun være aktuelt å gi tilgang til medarbeidere i NTAES, men forslaget stenger ikke for at også andre ansatte i politiet kan gis tilgang. Dette for å sikre den nødvendige fleksibilitet i

regelverket, selv om det legges til grunn at det sjelden vil være nødvendig å gi tilgang ut over til medarbeidere i NTAES.

§ 59-12 om sletting er utformet etter mal av SIS-forskriften § 6-2. Som nevnt er senterets hovedoppgave å utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger og å utarbeide etterretningsprodukter, noe som gjør det utfordrende å angi konkret hvor lenge opplysningene vil være nødvendige. Departementet antar imidlertid at opplysningene i hovedsak vil være nødvendige kun i en begrenset tidsperiode. Etter forslaget vil hovedregelen derfor være at opplysninger skal slettes senest etter 3 år, men det åpnes for at den behandlingsansvarlige kan beslutte fortsatt registrering for inntil 3 år av gangen dersom opplysningen fremdeles er nødvendig for formålet med registreringen.

## **5. Økonomiske og administrative konsekvenser**

Forslaget vil ikke ha nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

## **6. Forslag til forskriftsendringer**

### **Kapittel 59. Register for Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter ved ØKOKRIM**

#### **Generelle bestemmelser**

##### **§ 59-1 Formålet**

Formålet med behandling av opplysninger i registeret er å utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger og etterretningsprodukter for å forebygge, bekjempe, avdekke og forhindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

##### **§ 59-2 Hjemmelsgrunnlaget**

Det rettslige grunnlaget for registeret er politiregisterloven § 11, jf. § 5 nr. 2, jf. § 4.

##### **§ 59-3 Behandlingsansvar**

Sjef ØKOKRIM er behandlingsansvarlig for registeret.

For øvrig kommer bestemmelsene i forskriften kapittel 2 til anvendelse.

#### **Behandling av opplysninger**

##### **§ 59-4 Personopplysninger**

Når det er nødvendig for å oppnå formål som nevnt i § 59-1, kan blant annet følgende personopplysninger behandles:

1. Alle navn, oppnavn eller alias,
2. kjønn, signalement, bilde, sivil status, fødested, statsborgerskap og visum,

- fødselsnummer, utlendingsidentifikasjon, identifikasjonsnummer og -kort, samt misbrukt eller fiktiv identitet og tilknyttet virksomhet,
3. adresseinformasjon, herunder elektronisk kontaktinformasjon og elektroniske profiler på Internett,
  4. relasjoner eller kontaktpersoner,
  5. at noen har blitt, kan bli, eller indikasjon for å bli, utsatt for økonomisk kriminalitet
  6. rolle
  7. måten å operere på (modus operandi),
  8. utdanning, kvalifikasjoner, lisenser, godkjenninger, sertifikater mv.,
  9. nåværende og tidligere ansettelsesforhold, yrker og verv, kundeforhold,
  10. bevegelsesmønstre og grensepasseringer, inn- og utreise og opphold til inn- og utland, herunder om registrering, identitet, internatopphold, utvisning og grensekontroll,
  11. personer som gir opplysninger til senteret,
  12. anmeldelser, administrative og strafferettslige tvangsmidler og sanksjoner, reaksjonsfullbyrdelse,
  13. fast eiendom og tilknyttede eierforhold, rettigheter,
  14. motorvogn eller annet transportmiddel, identifikasjonsnummer, historikk og bruk,
  15. annet løssøre og informasjon om inn- og utførsel over landegrensene,
  16. oppdrag, kontrakter og avtaleforhold,
  17. opplysninger mottatt fra andre offentlige organer.

#### *§ 59-5 Økonomiske forhold og virksomhetsopplysninger*

Når det er nødvendig for å oppnå formål som nevnt i § 59-1, kan det blant annet behandles opplysninger om følgende økonomiske forhold og virksomheter, jf. også § 59-4:

1. Navn og organisasjonsnummer eller annen virksomhetsidentifikasjon,
2. hendelser, eierskap, roller, tilknytninger til andre fysiske eller juridiske personer, overdragelse og omstrukturering,
3. transaksjoner og betalingsopplysninger, bankkonti, verdipapirer, andre typer finanskonti og kontodisponent,
4. budsjett- og regnskapsopplysninger, skatteoppgjør og ligningsopplysninger, grunnlagsdata, tredjepartsdata, innkreving og administrasjon, samt gebyr- og avgiftsopplysninger,
5. stønader, ytelser, trygder, pensjon, ytelser etter forsikringsavtaleloven og andre subsidie- tilskudds- og støtteordninger, lønns- og trekkoppgaver, refusjoner,
6. opplysninger om konkurs- og bobehandling.

## **Tilgang og utlevering**

### **§ 59-6 Tilgang**

Den behandlingsansvarlige avgjør hvem som skal gis tilgang til registeret, og gir instruks med nærmere retningslinjer om tilgang, kvalifikasjonskrav, opplæringskrav mv.

### **§ 59-7 Utlevering**

Opplysninger fra registeret kan utleveres etter politiregisterloven kapittel 5 og 6 og forskriften del 3.

Opplysninger skal utleveres skriftlig. Utlevering skal ikke skje ved direkte utskrift fra registeret, men i form av notat eller rapport som gjengir relevante opplysninger.

## **Informasjonsplikt og innsyn**

### **§ 59-8 Informasjonsplikt**

Bestemmelsene om informasjonsplikt i politiregisterloven § 48 og forskriften kapittel 12 kommer til anvendelse.

### **§ 59-9 Innsyn**

Innsyn i registeret gis i samsvar med politiregisterloven § 49 og forskriften kapittel 13. Dersom begjæringen om innsyn tas til følge, skal innsyn gis i form av et skriftlig utdrag.

Innsynsrett i opplysninger om seg selv omfatter ikke opplysninger som inngår i senterets interne vurderinger og planlegging.

Utover dette kommer saksbehandlingsreglene i politiregisterloven § 54 og forskriften kapittel 17 til anvendelse.

## **Retting, sperring og sletting**

### **§ 59-10 Retting**

Opplysninger som er uriktige eller mangelfulle skal rettes i samsvar med § 14-4 annet ledd. Utover dette kommer politiregisterloven § 51, forskriften § 17-4 og kapittel 14 til anvendelse, med unntak av § 14-4 første ledd.

### **§ 59-11 Sperring**

Opplysninger som er sperret i henhold til politiregisterloven § 50 og § 51 behandles i samsvar med kapittel 15.

Saksbehandlingsreglene i politiregisterloven § 54 og forskriften kapittel 17 kommer til anvendelse.

#### § 59-12 *Sletting*

Opplysningene skal slettes fra registeret senest etter 3 år fra det tidspunkt opplysningene ble registrert. Den behandlingsansvarlige kan beslutte fortsatt registrering for inntil 3 år av gangen dersom opplysningene fortsatt er nødvendig for formålet med registreringen.

Utover dette gjelder politiregisterloven § 50 og § 51 samt forskriften kapittel 16.

Saksbehandlingsreglene i politiregisterloven § 54 og forskriften kapittel 17 kommer til anvendelse.

#### **Klage**

#### § 59-13 *Klageadgang*

Bestemmelsene om klage i politiregisterloven § 55 og forskriften kapittel 18 kommer til anvendelse. Politidirektoratet er klageinstans.

#### **Informasjonssikkerhet og internkontroll**

#### § 59-14 *Informasjonssikkerhet og internkontroll*

Politiregisterloven §§ 15, 16 og 17 og forskriften del 9 kommer til anvendelse.